

FŐVÁROSI KÖZLÖNY

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS HIVATALOS LAPJA

SZERKESZTŐSÉG: IV. ker., Központi városháza, Somogyi Béla-út 28. KIADÓHIVATAL: Központi városháza, Somogyi Béla-út 28. — Hirdetéseket a Fővárosi Közlöny részére felvesz a kiadóhivatal, ahová a lap szétküldésére vonatkozó minden felszólalás, valamint a lakások pontos bejelentése is intézendő.

— Egyes szám ára 8 oldalankint 700 ezer adópengő. —

E szám ára: 2.100 ezer adópengő.

TARTALOM

	Oldal		Oldal
<i>Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága 1946. július 3.-án tartott folytatólagos rendes közgyűlésének naplója</i>	841	A gáz és melléktermékei eladási árának adópengőben való megállapítása	855
<i>Polgármesteri rendeletek:</i>		Az elektromos áram egységára	856
Selejt- és hulladékpapíryananyagok értékesítése.....	855	Építési engedélyek.....	856
A fogyasztott víz ellenértékének adópengő-jeggyel történő kiegyenlítése	855	Elvi engedélyezés.....	859
<i>Általános rész:</i>		Géperejű bérkocsivállalatok fenntartására jogosító engedélyokiratok kiadása	859
Helyreigazítás	855	<i>Hivatalos hirdetések</i>	859

Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának

1946. évi július hó 3.-án (szerdán) tartott

folytatólagos rendes közgyűlése.

(A folytatólagos rendes közgyűlés Ott Károly elnökletével 16 óra 25 perckor kezdődik.)

Elnök: A mai napra egybehívott folytatólagos rendes közgyűlést megnyitom és a megjelenteket szívélyesen üdvözölöm.

Javasolom, hogy a jegyzőkönyv hitelesítésére méltóztassék Bródy Ernő és Kálmán József bizottsági tag urakat kiküldeni. Méltóztatnak ehhez hozzájárulni? (Igen!) Ha igen, ezt határozatként kimondom.

Távolmaradásukat kimentették: Szakasits Árpád elnök úr, továbbá Balogh István, Bajcsy-Zsilinszky Endréné, Bolgár Miklós, Dabronaki Gyula, Harustyák József, Jékelyi László, Kalmár Ödön, Kisbán Jenő, Lakatos Imre, Lukács György, P. Návay Kapisztrán, Németh Imre, Rajkay Sándor, Révész Mihály, Szatmári Imréné és Verebély László bizottsági tag urak, illetve úrnők.

(A napirend folytatólagos tárgyalása.)

Rátérünk a napirend folytatólagos tárgyalására. Következik a tárgysorozat 26. pontja.

Hahn Sándor tanácsnok ismerteti az előterjesztést a székesfőváros által fenntartott köztemetők és a Községi Temetkezési Intézet egyesítése tárgyában.

Elnök: Mivel szólásra senki sem jelentkezett, felteszem a kérdést, méltóztatnak-e az előterjesztést elfogadni? (Igen!) Ha igen, ezt határozatként kimondom. Következik a tárgysorozat 27. pontja.

Péczy Béla főjegyző ismerteti az előterjesztést a Városi Színház jövőbeni működése tárgyában.

Elnök: Szólásra jelentkezett Major Tamás bizottsági tag úr.

Major Tamás: Tisztelt Közgyűlés! (Halljuk! — a szélsőbaloldalon.) A kulturális ügyosztály-javaslatát a Kommunista Párt nevében örömmel üdvözölöm. Örömmel üdvözölöm azért, mert ez a javaslat módot ad arra, hogy a Városi Színház végre újra átvegye eredeti rendeltetését, újra a magyar kultúrát szolgálja. Igaza van a javaslat ama megállapításának is, hogy helyes volt az, hogy a színház eddig mint mozi működött. A színház az ostrom alatt károkat szenvedett, amelyeknek kijavítása, tatarozása olyan pénzbe került volna, amelyet a nehéz körülmények között előteremteni lehetetlen volt. De művészileg sem lehetett volna olyan nagy szakértelmet és olyan nagy együttést kívánó művészi intézményt létrehozni, amilyent a Városi Színház rendeltetése megkövetel. Nem utolsó sorban: annak a közönségnek, amelynek a Városi Színház közönségének kell lennie, nem is állt volna módjában ezt a színházat anyagilag úgy támogatni, hogy a színházat kellő nívón fenn lehetett volna tartani. Úgyes megoldás volt tehát, hogy a színház eddig mint mozi működött, mert hiszen így nemhogy ráfizetés nem volt, hanem a bevételekből sikerült a színház épületét lassan tatarozni és rendbehozni.

Felhasználom ezt az alkalmat arra, hogy a t. Közgyűlés figyelmét felhívjam arra, hogy a mi véleményünk szerint a kulturális ügyosztály működésének igen szép eredményei vannak. Elsősorban fel kell hívnom a közgyűlés figyelmét a Fővárosi Könyvtárra, amely igen rövid idő alatt nyitotta meg kapuit és kezdte meg működését és ami Európában egyedülálló jelenség, ez a könyvtár ezekben a nehéz időkben újabb anyagot is tudott beszerezni.

A kulturális ügyosztály munkáját elismerjük abban az irányban is, hogy a képzőművészetet támogatta; három képzőművészeti kiállítás is rendezett. Ugyanígy dolgozott a

régészeti-történelmi vonalon is. Megalakította az Íróbarátok Szövetségét, amely a könyvkiadás kérdéseinek rendezésébe is beleszólt, képeket, szobrokat vásárolt és így támogatta a művészetet és kultúrát.

A Kommunista Párt a kultúrát nem tekinti harmadrendű kérdésnek és éppen azért arra kérjük a polgármester urat, hogy a kulturális ügyosztály munkáját a jövőben is hasonlóképpen támogassa (*Helyeslés — jobbfelel.*) és adja meg a kulturális ügyosztálynak a kezdeményezéséhez szükséges azt a szabadságot, amelyet a művészet és kultúra feltétlenül megkíván.

De most a Városi Színházzal kapcsolatban ki kell jelentenem azt, hogy mi további fejlődést és további eredményeket is kérünk a kulturális ügyosztálytól. Eredményeket a demokratikus fejlődés irányában, eredményeket abban az irányban, hogy a kultúra végre eljuthasson a legszélesebb néprétegekhez. (*Nagy taps a szélsőbaloldalon. Helyeslés és taps a jobboldalon és a középén.*) Ezért tehát azt kérjük, hogy a Városi Színház legyen a nép színháza. (*Nagy taps balfelel.*)

Az elmúlt időszakokban a széles néprétegeket kizárták a kulturális és művészeti élet áldásaiból. Kötelességünk, hogy most megnyissuk előttük a kapukat. A munkásságban és a parasztságban hatalmas kultúrszomj él. Ezt bizonyíthatják azok, akik a multban és a jelenben is szoktak látogatni a munkássághoz és a parasztsághoz, ellátogattak azért, mert új közönséget kerestek maguknak; ellátogattak azért, hogy az elromlott izlésű közönség helyett a dolgozókkal találkozhassanak. (*Úgy van! — a szélsőbaloldalon.*) Aki eddig a munkássággal kapcsolatot kerestek, kénytelenek voltak a munkásságot munkahelyén felkeresni és ezért kimentek az üzemekbe, mert a dolgozók nem voltak abban a helyzetben, hogy ők jöjjenek be a színházakba és megvehessék a könyveket. Hogy ez a közönség milyen maradéktalanul értette meg a legnagyobb írók mondanivalóit, azt bizonyíthatják azok az egészen magasnívójú hozzászólások és viták, amelyeket ezek után az előadások után hallottunk.

Pártunk véleménye szerint a művészet és kultúra nem elégedhetik meg azzal, hogy egy elszigetelt kis réteget szórazkossanak és gyönyörködtesen. Most, amikor a jó pénzért harcolunk keményen és azt várjuk a demokráciától, hogy a jó pénz érdekében kemény legyen, ugyanilyen kemény kultúrpolitikát is kell követnünk, mert most, amikor a dolgozók végre meg fogják kapni munkájukért az igazságosabb bért, módjuk lesz arra, hogy a kultúra és művészet áldásaiban is részesüljenek.

A Városi Színházzal kapcsolatosan szeretném még megemlíteni azt, hogy okos lenne általában a zene céljaira berendezni a Városi Színházat. A városnak ez annál is könyvebb, mert itt megint elmondhatok egy-két dicsérő mondatot arról a Székesfővárosi Zenekarról, amely karmesterének, Somogyi Lászlónak vezénylete alatt egészen rövid idő alatt egészen magas színvonalú fejlődésről tett bizonyosságot.

Magyar Miklós: Minden dicséretet megérdemel.

Major Tamás: Az a véleményünk, hogy a Városi Színház prózai előadásokra általában nem alkalmas. Éppen ezért szeretnénk, ha a város arra készülne fel, hogy inkább a zenére fectessék a fősúlyt a Városi Színháznál.

Szeretnék azonban még egy kiegészítő javaslatot is tenni. Ez abból áll, hogy ne csak mint nézőket pártoljuk azokat a dolgozókat, akiket a Városi Színházba be akarunk hívni, hanem pártoljuk őket úgy is, mint műkedvelőket, mint önművelőket. Azt kérem tehát — és ez a kiegészítő javaslatom —, hogy nyissuk meg a Városi Színházat a Munkás Kultúrszövetség színjátszói és a munkásdalosok előtt is. (*Helyeslés.*) Legyen a Városi Színház ezeknek is otthona.

Most néhány szót szeretnék még szólni egy nagyon rosszlelkű intézményről, az iskolán kívüli népművelésről. Ez azért rosszlelkű, mert szellemében és nívójában egyaránt fasiszta módszereket használ és fasiszta módszereket használt a közönség szervezésében is. Most, mikor a jó pénz felé haladunk, fel kell hívunk a figyelmet arra, hogy nagyon helyesnek találjuk azt is, hogy az iskolán kívüli népművelést egészen széles alapon óhajtja a város újra megszervezni. Ennek a megszervezésnek azonban most már haladéktalanul és valóban a legszélesebb alapon kell megindulnia, hogy elérhessük azt a célunkat, hogy a Városi Színházból olcsón, jól, a dolgozók felemelésére, az igazi demokratikus kultúrpolitika nevében a nép színházat megcsinálhassuk.

A polgármester új előterjesztését elfogadom és kérem kiegészítő javaslatom elfogadását. (*Nagy taps a baloldalon.*)

Elnök: Több felszólaló nincs. A vita során elhangzott felszólalásra Péczy Béla főjegyző úr fog válaszolni.

Péczy Béla főjegyző: Tisztelt Közgyűlés! Major Tamás bizottsági tag úr az előterjesztést elfogadta, egy kiegészítéssel, amely a Városi Színház jövő, színházszerű működésére vonatkozik. Hangsúlyozhatjuk azt, hogy az elgondolások, amelyeket a bizottsági tag úr a színház jövő rendeltetésére vonatkozóan előadott, mindenben egyeznek azokkal az elgondolásokkal, amelyekkel mi foglalkozunk, hogy ezt a színházat a jövő színházaként előkészítsük.

Major Tamás: Nagyon helyes!

Péczy Béla főjegyző: Mint előterjesztésünk is mutatja, magunk is azzal foglalkozunk, hogy ennek a színháznak a tengelyébe a zenés előadások kerüljenek, egyrészt a színház akusztikai adottságai, másrészt befogadóképessége miatt. Kétségtelen, hogy feltétlenül fog mód nyílni és idő rendelkezésre állni arra, hogy a dolgozók önművelési és műkedvelő munkája is helyet találjon ebben a színházban, — feltéve, hogy éppen a színház előbb említett rossz akusztikája mellett az erre alkalmasnak mutatkozik. A kérdést az akusztikai problémák miatt éppen a műkedvelőknél jobban meg kell vizsgálni.

Míndez a Városi Színháznak a jelenlegi előterjesztésben számításba vett időszakot követő jövő tevékenységére vonatkozik. Ennek előkészítésénél az elhangzottakat figyelembe fogjuk venni és a kérdés annakidején még úgyis a tisztelt Közgyűlés elé fog kerülni. Nekünk is csak az lehet a célunk, hogy a Városi Színházat a dolgozók szolgálatába, a dolgozók kultúrájának szolgálatába állítsuk. Ennek elősegítésére szolgál jelen előterjesztésünk, amelynek elfogadását kérem.

Elnök: Felteszem a kérdést, méltóztatnak-e a polgármester úr előterjesztését Major Tamás bizottsági tag úr kiegészítő javaslatával elfogadni? (*Igen!*) Ha igen, úgy ezt határozatképpen kimondom. Következik a tárgysorozat 28. pontja.

Péczy Béla főjegyző ismerteti az előterjesztést a Budapest Székesfővárosi Irodalmi és Művészeti Intézet üzemi szabályzatának megállapítása tárgyában.

Elnök: Szólásra jelentkezett Kmety János bizottsági tag úr.

Kmety János: Tisztelt Közgyűlés! Meg kell vallanom, hogy egy ideig aggodalmat éreztem a székesfőváros kulturális, művészeti, irodalmi újjáépítése dolgában. (*Halljuk! — a középén.*) Elismerem, hogy a közművelődési ügyosztály a felszabadulás után azonnal sorompóba lépett, intézményeit megnyitotta és ezzel művészeti és irodalmi életünk folyamatoságának helyreállításában hathatós szerepe volt. A további fejlődésről, szellemi újjáépítésünkről azonban közgyűléseinken aránylag kevés szó esett. Most a polgármester úr ezzel az előterjesztésével, amelyben a Budapest Székesfővárosi Irodalmi és Művészeti Intézet üzemi szabályzatának jóváhagyását kéri, azon az úton van, amelyet tényleg a szellemi újjáépítés útjának nevezhetünk.

Sem az ország, sem Budapest nem engedheti meg magának azt a könnyelműséget, hogy gazdasági felépítettsége mellett kulturális és művészeti felkészültségével háttérben maradjon. Abban a helyzetben, amely most van nemzetközileg kialakulóban, Budapestnek elsőrangú érdeke, hogy tudományos, irodalmi és művészeti élete európai értelemben is versenyképes legyen, hogy ezen a téren a Duna mentén vezető szerepet töltsön be.

Nem szeretném, ha felszólalásom olyanná válnék, mint pusztában az irtalmas felkiáltás és arra kérem Önöket, hogy ennek fontosságát felismerve, a polgármester urat minden kulturális előterjesztésében hathatósan támogassuk. Egyoldalú gazdasági felépítetésünk bizonyos szellemi állapotot hozna létre, amely demokráciánkat, főleg fiatalosságunkat a környező államokkal szemben elmaradottá tenné. Egyébként is meg vagyok győződve arról, hogy a gazdasági teljesítmény, a fizikai munka szellemi alátámasztás nélkül hosszúéletű nem lehet.

Meg vagyok győződve arról, hogy a felszabadulás után létrejött újjáépítési teljesítmény, ez a hatalmas, bámulatos munka nem a munkásság, a parasztság és értelmiség haszonlesése vagy anyagi jóléte folytán jött létre. Paprikáscsirke és narancssaláta csak a feketézőknek jutott. Ebben a munkában szellem van, amelyet munkaművészetnek, munkaköltészetnek, a munka hitvallásának tekinthetünk és ezt a hitvallást kell nekünk alátámasztanunk, kulturálisan is, ha azt akarjuk, hogy fejlődésünk ne akadjon meg.

Tisztelt Közgyűlés! Ismerve a Budapest Székesfővárosi Irodalmi és Művészeti Intézet jól megalapozott gazdasági és szellemi mivoltát, biztosítva látom azt, hogy ennek